Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 20-го Марця 1902. — Число 12.

Переглядъ тыждневый.

Старый кабінетъ покôйного през. Микинлея нидѣе поволи и розплывае ся на політичнôмъ овидѣ, щобы зробити мѣсце новымъ силамъ и новымъ людямъ, новымъ »прагнущимъ« и »жаждущимъ.« Президентъ Рузвелтъ користае вповнѣ зъ прислугуючихъ ему правъ. Постепенно и незначно вôдсувае вôнъ старыхъ міністрôвъ, а ихъ стôльцѣ обсаджуе новыми, наручными собѣ людьми. Такъ пôшовъ ґенеральный почтаръ Спол. Державъ, себто міністеръ почтъ, опôсля пошурувавъ за нимъ міністеръ скарбу, а теперь прійшла черга на міністра маринарки, Ланґа. Сей панъ подавъ оногды свою димісію, котру, розумѣе ся, одержавъ вôдъ президента. На его наслѣдника покликавъ президентъ свого пріятеля, конґресмена В. Мудія зъ Масачусецъ. Однымъ словомъ, судьба старого міністерства Сп. Державъ вже порѣшена. Прійшовъ новый панъ — хоче новыхъ чобôтъ, лише въ тôмъ цѣла бѣда, що они ходять и будуть ходити старыми дорогами...

Клопоты зъ невыгôдными американьскими вагами и мѣрами скôнчать ся мабуть невдовзѣ. Дотычный комітетъ палаты представителѣвъ ухваливъ поручити конґресови до ухваленя внесене конґ. Шефрода, въ справѣ введеня въ Сп. Державахъ метричного систему. Такъ само справа зъ Истмійскимъ каналомъ добѣгае въ конґресѣ до кôнця. Американцѣ почули письмо носомъ, що Панама не для нихъ, черезъ що зъ цѣлои силы взяли вѣсьта — въ сторону Нікараґвы. Тамъ довершеный торгъ, вôдсуненій суперники и сейчасъ можна брати ся до дѣла. Комісія, яка займала ся справою каналôвъ, ухвалила дня 13. с. м. (7. голосами противъ 4.) поручити высшôй палатѣ конґресу перекопане мѣжнародного каналу черезъ територію Нікараґва. Въ палатѣ представителѣвъ, якъ звѣсно, вже давно перейшло се внесене.

Волосъ встае на головѣ, коли читати, якими средствами деякі Американцѣ заводять порядокъ на Филипинахъ. Прямо звѣрствами! Вôдъ 17. с. м. веде ся процесъ передъ войсковымъ судомъ въ Манилѣ, зъ котрого дôзнаемо ся о страшныхъ подѣяхъ. Ось оденъ образокъ зъ него: Майоръ Велеръ, комендантъ вôдряду американьскихъ моряковъ на островѣ Самаръ, приказуе коло сього мешканя привязати до дерева одного Филипиньского ворохобника и тортуруе его цѣлыхъ три доби. Нещасный мученикъ не одержавъ за той часъ нѣ одробины поживы, нѣ каплѣ воды, а розôбраный до нага, бувъ жертвою мухъ и комарôвъ, мурашокъ и огняныхъ лучôвъ сонця. Можна собѣ уявити его муку и безмежні болѣ, та на тôмъ ще не конець. Звѣрскій майоръ пôдôйшовъ першого дня до нещасного и перестрѣливъ ему клубы и ноги, другого дня подѣравивъ кулями рамена и руки, а цѣлый третый день стрѣлявъ въ груди. Все те дѣлавъ розважно, цѣливъ постепенно чимъ разъ ближше серця и зъ чортôвскою злобою обсервувавъ повôльне конане жертвы. Доперва вечеромъ стрѣливъ ему въ серце на закôнчене тридневыхъ мукъ и житя. Якъ-же назвати такі поступки? Варварство, звѣрскôсть и т. п. се за слабкі, за чемні назвы супротивъ нихъ. А треба знати, що они дѣяли ся прилюдно и не кôнчать ся на однôмъ майорѣ Велеръ. Кромѣ него засѣдае на лавѣ обжалованыхъ поручникъ Дей и засѣло бы чимало другихъ, наколи-бъ лише власти хотѣли ихъ вышукати. Та власти, якъ звычайні собѣ власти, глядять крôзь пальцѣ, бо де-жь причина того лиха, якъ не по ихъ сторонѣ?... Мовчать отже, або судять необережныхъ прилюдске око.

Колюмбійскі ворохобники пôдъ проводомъ ґенерала Гірера здобули недавно мѣсто Аква Дольсъ, але дорого переплатили побѣду. Полягло ихъ тодѣ поверхъ 600 люда. Зъ иншихъ закутинъ Коломбіи доносять послѣдными часами о неудачахъ ворохобникôвъ. Мѣжъ иншими потеряли они важну позицію близь Баґоты и дали ся розсыпати коло Льорены. Сесѣ вѣсти потверджуе такожь американьскій посолъ въ Колонъ, котрый додае, що ворохобники слабнуть и пôдъ напоромъ правительственныхъ войскъ, уступають въ недоступні лѣсы и горы.

Въ Росіи опять залунали студентскі и робôтничі розрухи. У всѣхъ большихъ мѣстахъ, якъ въ Петербурзѣ, Москвѣ, Кіевѣ и пр. розкинено революційні вôдозвы, прійшло до демонстрацій, а сейчасъ по тôмъ слѣдували численні арештованя, свистъ нагайокъ и проливъ крови. Мѣжъ увязнеными суть найвызначнѣйші члены студенського комітету и тайныхъ робôтничихъ орґанізацій. Мимо того розрухи не притихають, противно, заносить ся на большу бучу, якъ минувшого року. Студенты рѣшили всякими средствами боронити ся противъ ново-вводженыхъ університетскихъ реформъ. Уложивъ ихъ новый міністеръ просвѣты ґен. Ванновскій, котрый только розумѣе ся на просвѣтныхъ реформахъ якъ монахъ на стратеґицѣ. Вôнъ воякъ, зъѣвъ свои зубы на войнцѣ, тымъ-то его мено-ване на міністра просвѣты е дѣломъ крайнои глупоты або безличности.

Буры повеличали ся оногды свѣтлою побѣдою. Помѣжь Вайнбурґомъ и Ліхтенберґомъ въ Трансвалю напавъ ихъ ґенералъ Делярей на колюмну найлѣпшого анґлійского войска и не лишь розбивъ еи на прахъ, але заполонивъ лорда Метюна, одного зъ найздôбнѣйшихъ анґлійскихъ ґенералôвъ, 600 вояковъ и кôлькадесять офіцирôвъ. Раненыхъ и забитыхъ мають Анґлійцѣ 110. Мѣжь забитыми е такожь оденъ полковникъ и трехъ офіцирôвъ, а межи ранеными перша рыба по Кіченерѣ, ґен. лордъ Метюнъ, полковникъ Таунсендъ, капітанъ Автрейнъ и пятьохъ иншихъ офіцирôвъ. Кромѣ того потеряли Анґлійцѣ 5 гарматъ, всѣ припасы поживы и муніціи, кôлька тысячь мулôвъ и коней, 500 штукъ рогатои худобы и пр. и пр. Все те опинило ся въ рукахъ Бурôвъ. Ґен. Кіченеръ, доносячи о битвѣ згадуе, що анґлійскій вôддѣлъ числивъ 1200, а Бурôвъ було около 1500 люда. Сей свѣжій подвигъ Бурôвъ страшно зажурив и налякавъ Анґлійцѣвъ, а въ цѣлôй Европѣ выкликавъ велику сензацію. Правительство Великои Британіи вже знову почало було голосити передъ свѣтомъ, що Буры зломані, ихъ армія знищена и война кôнчить ся. Тамъ лише товче собою кôлька розбôйничихъ ватагъ — кричавъ недавно въ парляментѣ оденъ зъ найвызначнѣйшихъ анґлійскихъ політикôвъ — Трансваль и Аранжева република въ нашихъ рукахъ! Тымъ часомъ говъ! Буры доказали, що они можуть еще побивати цѣлі колюмны войска и брати въ полонъ найлѣпшихъ анґлійскихъ ґенералôвъ. Героѣ!

Дня 13. с. м. доносить Кіченеръ такъ: »Буры увôльнили ґен. Метюна. Єго перевезено до Клерксдорпу. Робимо для него все, що лише можна.«

Невôльництво цвите по старому у схôднôй Африцѣ. Надъ заливомъ Пемба (въ португальскихъ кольоніяхъ) задержало передъ кôлькома днями португальске войско партію торговельникôвъ невôльниками, котрі провадили свой »товаръ« на продажь. Торговельники, якъ доносять телеґрами зъ Лізбоны, боронили ся завзято, та вкôнци були побиті. Войско освободило зъ ихъ рукъ поверхъ 700 невôльникôвъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Марець.		
20	Ч.	Евфрема
21	П.	Теофилякта
22	С.	† мученикôвъ
23	Н.	2. посту. Кондрата
24	П.	Софронія
25	В.	Теофана, Григорія
26	С.	Василиссы, Христины

— **Смерть** въ огни найшла жена и девятеро дѣтей канадійского фармера А. Бутардъ въ Неотейнъ, Квебекъ. Нещасте лучило ся досвѣта дня 9. с. м. коли фармеръ, его жена, 6 сынôвъ и 3 дочки спали въ деревлянôмъ домѣ на другôмъ поверсѣ. Огонь повставъ въ кухни, имовѣрно вôдъ желѣзнои печи и при сильнôмъ вѣтри въ однôй хвилинѣ обхопивъ цѣлый дôмъ. На крикъ служащои Бутардъ скочивъ вôкномъ зъ другого поверха, ратуючи тымъ способомъ свое жите, але для его недужои жены и девятьохъ засналыхъ дѣточокъ въ вѣцѣ вôдъ 2. до 14. лѣтъ, не було ратунку. Лишь минуту-двѣ було чути ихъ страшні крики — опôсля затихло все, бо дôмъ заваливъ ся тай ставъ ся одною купою згарища. Дѣти и матѣръ згорѣли на уголь.

— **Крадѣжь** цѣлого лѣса выдае ся неимовѣрною, а однакъ така оригінальна крадѣжь лучила ся въ селѣ Завсрцю въ Царствѣ польскôмъ (Росія). Наразъ пропало »десь« 10 морґôвъ лѣса, що належавъ до братôвъ Габерманôвъ. Пошкодовані властителѣ повѣдомили лѣсові власти о крадежи десять морґового лѣса и зачало ся слѣдство. Показало ся, що лѣсъ »украли« мужики зъ сусѣдныхъ сѣлъ въ потайнôмъ порозумѣню зъ властителями лѣса, котрі хотѣли мати на мѣсци лѣса ґрунтъ на продажь пôдъ фабрику, а власти заборонили були вырубъ того лѣса. Мужики, перевѣдавши замѣры Габерманôвъ, рознесли лѣсъ протягомъ одного тыждня.

— **Мѣжь** дѣвчатами въ охрестности Нюпортъ Нюсъ, Ва. велика тревога. За послѣдный пôврôкъ пропало звôдти въ дуже таемный способъ пять найгарнѣйшихъ дѣвчатъ. Зъ першу людонькове гадали, що дѣвчата поѣхали собѣ свѣтомъ зъ любовниками, якъ то иногдѣ лучае ся въ Америцѣ, та симъ разомъ стало ся що иншого. Въ недалекихъ лѣсахъ найшли оногды трупôвъ всѣхъ пятьохъ дѣвчатъ, котрі, якъ доказують лѣкарѣ, були перше знасилювані, а опôсля мордовані. Сей страшный злочинъ сильно зворушивъ всѣхъ въ цѣлôй охрестности.

— **Прекрасну** и незвычайнои величины перлу найшли два робôтники близь Ленсингъ, Вис. при сортованю скаралущѣ зъ остригъ. Перла важить 60 ґрамôкъ и е найбôльшою зъ усѣхъ найденыхъ тамъ доси перелъ. Щасливымъ робôтникамъ дають вже за неи 2,000 долярôвъ, але они жадають бôльше.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календаря, що видавъ „Союзъ“. Дохôдъ зъ календаря иде до каси „Союза“.

— **Зôшите** серце буде мати оденъ парижанинъ, зоперованый д-ромъ Фонтаномъ. Операціи зôшитя серця доконуе ся теперь чимъ разъ частѣйше, але сей послѣдный выпадокъ замѣтный тымъ, що хорый перебувъ наслѣдкомъ раны кôлька запаленъ, а мимо того выздоровѣвъ и жіе. Рана въ серци походила вôдъ двохъ ударôвъ ножа. Въ двѣ годины по сѣй »операціи« приступивъ д-ръ Фонтанъ до своеи. Рану вычистивъ, зашивъ якъ належить, затамувавъ кровь и т. д. Въ часѣ реконвалесценціи прокинуло ся запалене грудной перепоны, а потôмъ ще жилъ въ лѣвôй нозѣ. Та остаточно, мимо сихъ тяжкихъ комплікацій, хорый выздоровѣвъ, а д-ръ Фонтанъ мôгъ представити »чоловѣка зъ зôшитымъ серцемъ« публицѣ на вôдчитѣ, якій вôнъ выголосивъ просей цѣкавый выпадокъ.

— **Желѣзничимъ** катастрофамъ нема кôнця нѣ мѣры въ Америцѣ. За мѣстомъ Сендерсонъ въ Тексасѣ наслѣдкомъ зломанои шины упала оногды льокомотива особового поѣзду желѣзницѣ »Савтернъ Пасифікъ«. Поѣздъ складавъ ся зъ 9-охъ ваґоновъ и летѣвъ 45 миль на годину, то жь нещасте було страшне. Ваґоны налетѣли на льокомотиву зъ такою силою, що розбили ся на прахъ. 50 людей погибло, раненыхъ нічислили 28, а лише дуже мало подорожныхъ выйшло цѣло зъ катастрофы. Найбôльше лиха заподѣявъ огонь, котрый повставъ въ румовищу, заки вспѣли выратувати раненыхъ. Вôнъ паливъ живцемъ нещасныхъ и знищивъ до решты цѣлый поѣздъ.

— **Густа** мрака на моряхъ въ округъ Анґліи знову була сими днями причиною кôлькохъ нещасть. Мѣжь иншими зударивъ ся анґлійскій корабель „Harmomdes“ зъ дуньскимъ „Waesland“ и розбивъ его. „Waesland“ зъ величезною дѣрою въ боцѣ почавъ такъ скоро поринати, що лише зъ трудомъ и то завдяки розважного капитана удало ся выратувати 114 подорожныхъ и 89 людей зъ корабельнои залоги. Вправдѣ подорожні повтѣкали на анґлійскій корабель лише въ одныхъ сорочкахъ, бо бôльша ихъ частина вже спала, але за те лишились имъ жите. Утопивъ ся тôлько якійсь старый чоловѣчина и мала дѣвчинка.

— **Якась** панѣ Сара Слатенова изъ Сенкъ, Віс. жадае вôдъ маючого и поважного горожанина Давида К. Джеймса 15,000 долярôвъ за те, що вôнъ прійшовши недавно до дому, де она мешкае зъ мужомъ, поцѣлувавъ еи 3 разы. Рѣшучо за богато! Сю справу розсуджуе повѣтовый судъ въ Бейребу, Вис.

— **Великій** страйкъ, въ якôмъ бере участь позерхъ 30 тысячь народа, выбухъ въ Бостонѣ, Мас. Страйкуютъ погоничѣ (teamsters), траґарѣ, робôтники зъ корабельныхъ и желѣзничихъ маґазинôвъ, зъ великихъ сторôвъ и рôжні послугачѣ. Всѣ они майже належать до »Сентральнои Юніи робôтничои« и домаґають ся пôдвысшеня платнѣ, признаня ихъ орґанізаціи, вôдаленя зъ роботы неюнійныхъ робôтникôвъ и т. п. Компаніи, міліонеры и предпріемцѣ не хотять й чути о всѣхъ тыхъ условяхъ, черезъ що страйкъ росте чимъ разъ бôльше. Говорять, що зъ симпатіи для страйкующихъ покине працю другихъ 50 до 60 тысячь робôтникôвъ, а тодѣ не лишь въ мѣстѣ, але въ цѣлôй державѣ Масачусецъ устане весь промысловый и торговельный рухъ. Вже теперь страйкъ дае ся въ знаки цѣлôй охрестности, а тамошні панки и паничики змушені робити найчорнѣйші роботы, щобы не голодувати. Послѣдні вѣсти доносять, що страйкеры выграли.

— **Ґенеральный** ґубернаторъ Канады оголосивъ на основѣ 23. артикулу канадійского закона про еміґрацію, що негрошевитымъ еміґрантамъ зборонений вступъ до Канады. Капитанъ корабля, якомъ ѣде еміґрантъ, мусить вручити еміґраційному аґентови таку квоту, якои потрѣбно на перший потребы и на часовый прожитокъ еміґранта въ Канадѣ. Въ противнôмъ случаю власти не дозволять еміґрантови высѣсти на сушу. Се се початокъ обмеженя иміґрації до Канады. Правительство рѣшило ся на такій крокъ пôдъ напоромъ загалу, котрый кривымъ окомъ дивить ся на великій наплывъ чужинцѣвъ.

Сповняючі свої обовязки.

Люде, сповняючі совістно свої обовязки, дуже часто бувають надгороджені лишним становищем або більшою платнею. Однак не лиш люде і їх совістне сповнюване своїх обовязків буває узнане тими часами. Навить якийсь продукт, если він е тим, чим его представляють, если сповняе те чого від него сподіють ся — есть надгороджений і позискуе собі загальну публичну увагу. Понизше письмо пояснить читачеви, що Американьский Еліксір Гіркого Вина е тим, за що его представляють, а его фабрикант не діставав би тисячі таких сьвідоцтв, если-б его виріб не відповідав своїй задачі і не сповняв совістно своїх обовязків.

Дорогий Пане Транер:

Прийми мою сердечну подяку за все, що Твое Лічниче Вино зробило для мене. Через оден рік терпіла я на якусь внутрішну жолудкову слабість. Мій жолудок не хотів приймати жадного корму, робилась слабшою кождого дня. Вкінци постановила я брати Твое Лічниче Вино. Наслідок по ужитю одної фляшки був задивляючий. Оно дало мені поленки, додало апетит. Тепер я здоровою так як давній. Від тепер не була б я без Твого Лічничого Вина в глубини мого серця поручаю его всім, хто терпить на яку-небудь слабість жолудка.

Твоя вірна
Rosie Roubal,
4868 Cook Str., Chicago.

Прочитавши повисше, читатель прийде до заключеня, що Тренера Американский Еліксір е средством, на котре можна ся спустити. Он певно вилічить кождую внутрішну слабість жолудка, печінки і почок і не можна заступити жадним другим Гірким Вином и жадним другим патентовим ліком. На продаж всіх аптиках або у фабриканта, котрого адрес такий: Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Стережися безвартних а шкідливих підроблювань!!

Я ЛѢЧУ ПРОПУКЛИНИ

— можуть —

Хемічно електричным способомъ.

(По вылѣченю непотрѣбний подвязки)

Безъ ножа, безъ операціи, без траченя часу.

Приходѣть до мене заки вашете бôльше грошей на подвязки.

Килькой люде не мусять носити подвязки цѣле своє жите.

МОЙ ХЕМІЧНО-ЕЛЕКТРИЧНЫЙ СПОСОБЪ

е найбôльшимъ вынаходомъ сучасности въ гоепю ранъ тай въ лѣкарскôй знаню. Тысячѣ килявыхъ я вылѣчивъ, котрі зовсѣмъ були потеряли надѣю на вôдкинене подвязокъ. Мое лѣчене, въ додатку, не запричиняе болю, не здержуе на працѣ, Ножа не уживаю. Обговорка и порада дармо.

Панъ Джорджъ Перрі, паставник у Reading Coal & Iron Co., дае слѣдуюче свѣдоцтво о моимъ лѣченю:

DANVILLE, Pa. Jan. 3, 1902.

Надсадженымъ людямъ:

Зъ радостію заявляю, що д-ръ О'Маллей зовсѣмъ вылѣчивъ мене своимъ хемічно-електричнымъ способомъ вôдъ килявыхъ подвязокъ, який нужали мене до лѣта. Я носив подвязки, пробувавъ всего, але безъ успѣху. Проте бажаю кождому дити всѣмъ килявымъ, що д-ръ О'Маллей може ихъ двійно вылѣчити за той часъ, якъ вылѣчивъ мене.

GEORGE PERRY.

Dr. A. P. O'Malley

спеціялистъ.

Офис в Philadelphia, Scranton і Wilkes Barre, Pa.

Филаделфійский офис: 1405 Arch Street (далеко Broad). Скрентонський офис: 134 Washington ave.; Вилкесберский офис: 60 So. Washington st.

Памятайте! — ґварантую вилічити кождого, кого приймуть на ліченя.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

☞ Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

НЕ ЗАБУДЬТЕ!

ПРИГАДУЄМЪ, ЩО ЗЪЪѢЗДЪ ВСѢХЪ ЧЕСТНЫХЪ РУСКИХЪ СВЯЩЕННИКОВЪ И ДЕЛЕҐАТОВЪ ВОДЪ РУСКИХЪ ПАРОХІЙ, БРАТСТВЪ, ОРҐАНІЗАЦІЙ И Т. Д. ВЪ ЦѢЛИ:

1) Заведеня порядку въ нашихъ церковныхъ справахъ;

2) забезпеченя будучности нашôй Рускôй Вѣрѣ и Церкви въ Америцѣ;

3) положеня тамы вмѣшуваню ся чужихъ непрошеныхъ опѣкунôвъ въ нашй церковнй дѣла — вôдбуде ся въ **HARRISBURG, PA. въ Середу дня 26-го лат. Марця, 1902 року.**

Всѣ, що хочуть брати участь въ тôмъ зъѣздѣ, повиннй прибути до Harrisburg, Pa. найпôзнѣйше въ Вôвторокъ 25-ого Марця вечеръ, а въ Середу о пôвъ до осьмои рано, зголоситись въ готелю Russ, заразъ коло Пенсилвенійского дипа. Кождый делеґатъ повиненъ принести зъ собою посвѣдчене зъ печаткою тои парохіи, братства або орґанізаціи, котра его посылає.

Въ имени „Товариства Церковныхъ Громадъ въ Сполуч. Державахъ и Канадѣ“.
Рада Головна и Рада Духовна.

Заява.

Подає ся отсимъ до публичнои вѣдомости, що о. Ник. Пôдгорецкій зъ припорученя духовнои рады »Тов. рускихъ церков. громадъ въ Сп. Державахъ и Канадѣ«, впровадивъ о. Володимира Нижанковского, дня 9. марта с. р. въ обовязки руского душпастыря въ Troy, N. Y. О. Вол. Нижанковскій походить зъ львôвскои епархіи въ Галичинѣ, приступивъ до нашого товариства, а передъ духовною радою выказавъ ся свѣдоцтвами, що есть дѣйстнымъ рускимъ священникомъ.

Вôдъ товариства руск. церк. громадъ въ Сп. Державахъ и Канадѣ.
о. Ив. Константкевичь, голова. о. Ст. Макарь, секретарь.

ПРОСИМО присылати чимъ скорше дальнй жертвы на бѣдныхъ рускихъ студентôвъ, що выступили зъ университету у Львовѣ (Галичина), на адресу редакціи „Свободы.“
„SVOBODA“, Box 418,
OLYPPANT, PA.

Голос з Канади.

У нас тепер в Канаді акциї на Galicians пішли в гору. Досьвід шістьлїтний научив та осьвітив другі народности, що Galicians, се собі теж народ так як і вони, а що часами разить при приході своєю некультурностию, пізнали, що не они, а обставини старокраєві его таким зробили. Зрештою хто без хиб? Народ наш прийшовши до Канади одну сторону добру правіз з собою з тої нашої нещасної Галичини, а се думку, що слід тяжко працювати на кавалок хлїба. Се гадка здорова одна, котру маловажити не слід, і за котру тілько честь слід віддати, тож, як кажу, народи другі, а в особенности Анґлїйцї, се знають. Я не богато думаю, помилюсь, як скажу, що наші люде причинились чимало до піднесеня краю в сих пару роках. Однак на жаль мушу і те сказати, що окрім думки про насущний не богато думають більше. Се знова дальші наслідки старокраєвих відносин. Але житє точить ся поволи, поволи стає народ задивлятись на других та хотів би і собі зажити якимось своїм житєм. Але-ж ми Русини якийсь нещастний народ! Наше таке, як того, що був при дорозї — хто не хоче — драпне. Таке і з нами в Канадї. Наші приятелї і тут стають зачинати думати про нас та журитись як би нас справити на таку дорогу, якої як раз сим фальшивим приятелям треба. Отже, слава Богу, маємо двох опікунів дуже ревних, котрі, здає ся, і сорочки не жалували-б здерти, чи то дати нам. Сї опікуни, се православна братія і римо-католики. Одні і другі звуть нас своїми та так стають примащуватись, що аж любо думаючи про таку щиру спілку. Поговорім де-що про перших. Православна братія кинулась в Альберту і тут стає туманити руский народ обіцянками та бачте, що обіцянки лише глупому радість. Кождий з нас повинен собі се добре запамятати, що 100 міліоновий православний народ стогне в тяжкім ярмі неволї. Мужики гинуть з голоду та холоду, а хто ся поважить у сїм царстві тьми — коренного право-(криво)-славія слово правди сказати — тюрма та шибениця жде го. Чи ж слід братам нашим в ярмо неволї на вольній земли лїзти? Батько наш незабутий Тарас Шевченко виспівав і ясно представив се царство тьми, сей рай православний. Отже се би було дуже нерозважне пуститись взад. Ширителї сих думок, се платні аґенти російского царства, котре темноту свою хотїло би по цїлім сьвітї розпорошити. Чи-ж треба нам йти в православіє, царство самодержавія та тьми? Зважте самі і скажіть слово про се? Моя гадка есть, що нїколи ми не можем статись прихильниками царства тьми. Друге питане що до народа російского. Они нам споріднені, їх лїтература красна, котру слїд нам знати, а пізнавши ю тим більше полюбимо свою. Хто каже, що ми не народ, се тілько ворог наш. Отже про якесь православіє, думаю, у нас канадийских Русинів мови бути не може і не повинно. Тепер розберім друге питане. Французкі католики уже розпростерли свої лапи і уже майже певні суть, що нас мають. Спитаєтесь, щоби їм прийшло з нас, як би ми стались римо-католиками? Гадайте здорові, як хочете, а я се дїло беру чисто бизнесово, тай ви не схочете думати, що они тілько за душу будуть дбати не збираючи мамони-грошей. Отже я так рахую, що наших есть понад 30.000. — Єсли-б тілько по 2000 на одного єзуїту почислити, так буде їх 15. Нехай їм одна душа принесе пересічно по $1 на рік, значить 30.000 річного приходу до їх кишенї. Се тілько тепер, а що опісля, як буде 200.000 народу? З чого же они заключають, що ми усї їх? Я вам на се відповім. Ми не сказали що ми уже римо-католики, хрань Боже нї, але ми їм більше як сказали, босьмо дали факти до рук. От як. Народ наш з краю не приніс жадного досьвіду в питаню релїґійнім. Свій піп був і усе на поклик був під рукою. Друга річ сталась тут. Забракло своїх, сейчас розлїзлись між наших римо-католицкі місіонери, а народ не чуючи, не понимаючи згуби власної, яка го жде через приниманє їх для треб церковних, нїяко самохіть попав в їх лаби. Они сейчас кожду роботу на папір і вийшло з фактів, які в руках держать, що на 15.000 в Манїтобі ледво чи найдесь 2000 Русинів. Се смутно, бо чи найде ся 2000 Русинів латиньского обряду, до котрих не кладем претенсий, (о сїм сумнїваємось), однак на жаль и на нашу ганьбу мушу сказати, що по фактам они праві. Перша річ, думаю, для нас важна була би, не приймати їх абсолютно до треб церковних, не жадати їх, се средство найкористнїйше було би для нас. Хто конечно уже хотїв би се учинити, має заявити, що він тілько з конечности се робить, а він есть Русин, не маючий нїчо спільного з римскими попами. Дїло, як тепер іде, виходить зовсїм ясно, що цїлковита заґлада нашої народности висить. Про Бога, як, спитаєте, се може статись, чиж нас Русинів можуть з'їсти? Я скажу: так, але дуже поволи і з вирахованем поступуючи з нами. Дїло в тім, що з одної сторони се хитрі, образовані, з'орґанїзовані попи французко-римскі, а з другої народ наш без жадної орґанїзациї, чуючий ся круглим сиротою на широкій та вольній земли Канади. Наколи наші непрошені опікуни оглянулись за сторонниками, міркуючи, що в них побіда, найшли їх в попах говорячих польскою та нїмецкою мовою, римо кат. визнаня. Отже робота, як бачите, так веде ся до тепер. Має французкий епископ в Ст. Боніфас кількох спритних місіонерів, польскою бесїдою говорячих, котрі шпирять по між наших. На сїм ще не конець. Епископи едмонтонский і ст.-боніфаский поінформовані своїми місіонерами, що якась горсточка найде ся по кождій кольонії, котра в своїй »безбожности« відганяє їх від себе, урадили, що слїд їм котромусь удатись до Галичини і поінформуватись, що це таке Русини греко-кат. обряду. Конечно, що наші обставини церковні в Галичинї теперішні суть пожалованя гідні. На престолї митрополичім сидить польский шляхтич, духа римско-езуїтского і сей чоловік не то. що дав інформациї в некористь нашу, але ще певно приобіцяв так дїлати, як они, се є епископи римско-французкі, зажадають. Доводом сказаного есть висланий метрополитою галицким о. Жолдак. Се езуїт римского духа, говорячий нашою мовою. Тепер їздить він по наших осадах, нюхає, дїлає по вказівкам тутешних епископів, а народ бідний одурений ним, думає, що видить перед собою пастиря такого, як єму треба. Усюда голосить, що то усе одно, чи римский піп, чи греко-кат., удавайтесь до них, а сею дорогою тілько будете спасені. Вінчати каже о. Жолдак, не маю часу, йдїть до ojca Kulawego, то усе одно, те саме про другі треби.

Як самі бачите, братя Русини, не далеко від того нам, що приготовляють поволи, але певно — загладу для Русинів. Поволи впроваджують нас в римский обрядок, дадуть нам школи релїґійні, де для лучшого збаламученя по троха польского язика і назвуть нас łacinnikami, коронковими та шкаплержними. Дїло Жолдака та других браціщків поорґанїзовати церкви та записати на епископа, котрий знова усе в Рим передає, а усе це дїло буде ad majorem Dei gloriam (для більшої хвали божої). Народ, як народ, наче мухи в улїю, лише більше крику тай богато з них не міркує, які чорні хмари над ними зависли.

Як спімнув'єм, що на кождій осадї найде ся купка »безбожників«, котра гонить Кулявих, Жолдаків та їм подібних від себе, понимаючи уже яснїйше, що се таке ці опікуни, широкористних капелюхів носителї. Сї власне »безбожники«, як слїд понимаючи сю справу, стають їм на перешкодї і як уміють боронять, поки та борба не обмерзне і поки не улягнуть. Дайте їм правдивих наших народних сьвященників, они перші будуть до сего дїла.

Отже я, як бачите, старав ся представити наше положенє теперішне в Канадї яко народа, котрий би повинен мати претенсию до самостійности на земли вольній, де кождому стоїть вольна дорога до сего скарбу дорогого для кождого сьвідомого чоловіка — свобода!!

Як сказав'єм, що я одиниця нїчо не становлю. Може хто знає лучше, або лїпші средства має до запереченя нашої відрубности народної. Думаю, що кождий з нас повинен над тим застановитись. Поки що моя гадка така: ми есьмо Малорусинами, народ відрубний від московского та польского, не маючий нїчо спільного з право-(криво)-славієм і з римо-католицизмом. Першим дїлом нашим було би на кождій кольонії скликати віче і прилюдно 1) заявити нашу відрубність, 2) з'орґанїзовати руско народну самостійну церкву. Для переведеня сего дїла завізвати що найменше трох щиро-народних сьвященників, котрі прибравши до себе сьвітских людей, утворили би комітет народний і ввели в дїло бажаня народу. Церкви повинні бути лише власностию тої громади, котра удержує і творить громаду. Віча повинні ухвалити видаванє народно-рускої часописи, котра би стояла на сторожи наших прав і стерегла інтереса канадийских Русинів. От які я позволяю собі зробити уваги, піддаючи під зрілу розвагу усїх канадийских Русинів.

Кирило Ґеник.

Дописи.

13. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Кроваві розрухи в Триєстї.

Сим разом пишу про те, що в Австриї найбільшою злобою дня, про що заговорив майже цїлий сьвіт.

А сею страшною злобою дня є факт, що теперішне австрийске правительство має на совісти 15 убитих людей, котрі переважно зовсїм невинно віддали житє підчас розрухів в Триєстї, котрі погибли від куль з оружя австрийского війска, може навіть із рук своїх свояків...

А зачало ся воно з отсего:

Перед трьома тиждями застрайкувало 200 палячів австрийского корабельного товариства Lloyd в Триєстї, домагаючи ся скороченя часу працї в пристани і усуненя стїсняючих та непотрібних постанов про нічну сторожу. І хоч опісля, коли вже прийшло до розрухів, коли вже впали кроваві жертви, сам намістник ґр. Ґоес (сей пан був перед тим намістником на Буковинї, де відносив ся ворожо до Русинів!) признав, що домаганя палячів були дуже умірковані та вповнї оправдані, то Lloyd таки не узгляднив їх, а приняв до роботи заграничних палячів. Але робітники — завдяки социяльно-демократичній партийній орґанїзациї, се вже не та маса, котрій перший-лїпший кровопійця може їздити безкарно по носї. За кривду палячів постояли всї прочі робітники Триєсту, і 14. с. м. настав у Триєстї загальний страйк.

Аж тепер „сильні сьвіта сего“ побачили наглядно, які вони слабі, які нуждені супротив сьвідомого, з'орґанїзованого робучого народа. Всякі роботи в містї перервались, ґазове сьвітло перестало присьвічувати панам до забав, а навіть не стало що їсти.

Коли настане страйк, тедї, очевидно, уми робітників зворушені, бо-ж загрожена доля їх і їх родин, бо ж тут ходить о се, аби їх дїти з голоду не померли. Робітники сходять ся на збори, радять над своїм положенем, застановляють ся, як поступати, аби виграти війну з могучим ворогом.

Так було і в Триєстї. Були там робітничі збори, були громади людий по вулицях... Та на нещасте австрийска поліция всюди однака, всюди вона не любить, аби люде збирали ся. Панам можна робити крики, коли підпиті вертають над раном із домів піятики, гри в карти та розпусти, але людям не вільно зійти ся та порадити ся над своєю долею. І поліция зачала розганяти товпи людий. А коли з поважних робітничих зборів тисячі народа двигнули ся в походї до міста, виступило їм дорогу війско. Товпу обхопило роз'ярене. І зовсїм справедливо. Чи на те простий народ платить тяжкий податок крови, дає свої дїти на 3 роки в тяжку військову службу, аби ті дїти йшли опісля на своїх рідних із шаблями та баґнетами, коли ходить о поліпшене чорної робітничої долї?! Товпа, спровокована війском, відповіла камінєм. Війско почало стріляти. Почалось замішанє, чи навіть бунт — Aufruhr, як каже урядова Wiener Zeitung. Через два дни панували розрухи, а війско і поліция позваляли собі через весь той час стріляти й арештувати. Не обійшло ся очевидно й без надужить, бо з розрухів скористали товпи бездомного, незанятого пролєтарияту, аби „хоч раз в житю наситити ся“.

Між тим полюбовний суд, вибраний в справі страйку палячів Lloyd-а, оголосив порішенє справи, прихильне для робітників. Се успокоїло уми. Робітники почали вертати до працї.

Тільки біда, що були убиті, що були ранені, що намістник зовсїм скомпромітував ся. А власть не може за нїяку цїну бути скомпромітована, бо-ж „всяка власть від Бога походить“!... Треба було конче щось придумати, що оправдало би поступованє власти. І тому вже по всїм заведено в Триєстї стан облоги, аби показати, що небезпечеьство було дїйстно велике, спровадженo ката з Відня...

Отся справа відбилась і в парляментї. Коли лиш настали розрухи, поїхав до Триєсту сейчас социяльно-демократичний посол д-р Елленбоґен, а на підставі його інформаций вніс його товариш Пернерсторфер нагле внесенє з жаданем: 1) зарядженя острого слїдства, 2) потягненя винних до одвічальности, 3) предложеня парляментови результатів слїдства. Отсе внесенє припято. Опісля, коли правительство внесло до парляменту предложенє про виїмковий стан, посол д-р Елленбоґен в довгій промові виказував вину правительства в цїлій справі, остаточно вибрано комісию з 37 членів (з руских послів увійшов до неї Василь Яворский), котра має заняти ся цїлою справою і до 8 днів зложити справозданє перед парляментом.

Так отже маємо повний доказ любови австрийского правительства до своїх підданих. По баденївских виборах і крови руских хлопів в 1897 р., по „антисемітских“ розрухах і крови польских хлопів в 1898 р. маємо Триєст. Ріжниця та, що Галичиною нїхто так не займав ся, як Триєстом. Але кров і тут і там лляла ся, лляла ся зовсїм невинно і впаде вона, певне впаде на верховодів Австриї, а мари побитих будуть опирями для Австриї — гнобителькы своїх горожан.

24 Лютого, 1902 р. М. Л.

З Streator, Ill.

Нас есть гев понад 100 фамилїй, але що ж кед май же вшитки служать чужим богам: айриским, нїмецким, словеньским а не свому. Правда, заходжають до нас часом панове превелебні особливо коло Великодня, бо знають, що тогди дащо дірвуть, та кажуть, же то шицко едно як Руснак так і римо-католик, ай щоби Русини ходили до косцела. Так нас учили о. Сатала, як ми мали мітинґ, хоч Русини казали, же не підуть до косцела, бо католики ся з них сьміють, як видять, що Русин ся молить з рускої книжки. Пак о. Сатала пристали ходити гев за $25.00 на місяць, але хрестити або ховати хибаль за других 25 д., бо они знали, же і клебанови треба на бунду... І так ся кождий розійшов. Тот мітинґ був минувшого лїта; то так нас превелебні обертають на рубе. А „А. Р. Вістник“ все кричить, що має найвекшу руску орґанїзацию і що лем в тій орґанїзациї ся захранить руска народность, руский язик, руска віра і восточний обряд. Уж видиме до тот руский язик і віра тай восточний обряд. Прийди „Вістнику“ і посмотр де наших 100 фамилїй. Они гварять, що они не уніяти а католики, бо унїя лем мост, а гев моста уж не треба, бо 100 фамилїй уж за мостом. Уж о. Саталови виповіли отсаль а церков стоїть на католицким бискупі та чути, що якийсь католицкий клебан має тут прийти засїсти до ней і на латиньский обряд обернути. Час уж нам очи отворити і не кормити ворогів нашом працом. „Соединенїе“ має бути для Русинів, а не видавать нич на рускім язицї лем на словацким. Гев є братство, а в нїм лем зо 4 католики, а решта Русини (понад 40), а нихто не достав руский календар ани влони ани тепер — ани новини; кажуть, що може Katolicka Jednota буде видавати по руски новини і календари. Так роблять з Іванів — Jankov. То є вшитко істинна правда. Оно так висмотрят як би „А. Р. Вістник“ ани хвостом не стояв о Русинів, але хотїв вшитких Русинів потровити. Як так дальше буде, то пропаде руска мова а з нею і ми пропадеме. Я ей хоц лем еще тогди виджу, як „Свободу“ достану. Ми були би гев ся нерозстрясли, кед би ми мали доброго духовника, котрий би стояв о народ і мали свою руску церков. — Робота тут іде добре, $1.50 найменша платня на верху, а $2.10 в майнах на 8 годин. Варта би дащо і на студентів дати, але я тепер без цента, бо купив'єм дім і мушу виплачати.

П. Збіжей.

З Gonor, Man., Canada.

В нас Русинів є 50 фамилїй, а православних до 70 фамилїй. Наші Русини заґаздувались досить добре і мають по кільканайцять штук рогатої худоби а богатші мають і по пару коней, але більша часть обходить ся при волах. Ті, що мають конї, то возять дрова на продаж до Винипеґ (14 миль від нас) і там зробили собі межи жидами на улици Кінґ торговицю та продають жидам дерево за півдармо, через що стали у Анґликів дуже підлими. В Ґонорі зачали будовати церков, поставили 4 стїни і дах побили ґонтами, а 24. м. м. вибрались по колектї між Меноніттів. До сего часу зібрали 150 долярів і є надія, що церков буде невдовзї скінчена. А тепер ксьондз Кулявий заробляє в Русинів добрі гроші. За шлюби бере 10 до 12 долярів, а звінчав 15 пар а 16 та розійшла ся. А було то так. Що одна родина, що тут живе, хотїла женити свого 17 лїтного сина, ну і знайшли єму дївчину в Винипеґу. Понесли на заповіди до Кулявого, заплатили 12 долярів. Родичі молодого зачали старатись на весїлє, баби коровай упекли, есть виска і пиво, словом все, що лиш хочеш. Пішов тато з сином до Винипеґ за дївчиною, а дївчини нема. Доперва родичі молодої кажуть, що она тому утїкла, бо молодий не справив єї перстеня за 8 долярів. Ось і маєш. І чи се не глупота таке виробляти — але не дармо кажуть, яке їхало таке здибало.

Ів. Романів.

Щоби вилїчити простуду в однім дни,
бери Laxative Bromo Quinine Tablets. Всї аптикарі звертають гроші, єли не вилїчать Підпис E. W. Grove-а на кождім пуделку.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В місяцю Фебруару с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючі нові члени:

ELEONOR, PA.

Число в гол. книзі:

Кец Федор	1775
„ Антін	1776

ALLEGHENY, PA.

Бр. Усп Пр Богородиці.

Вархоляк Василь	2412
Розенбайбер Леон	2412
Кіт Петро	2413
Олексяк Ізидор	2413
Бурко Іван, (стар.)	2414
Палиця Іван	2414
Завойский Александер	2415
Кіт Іван	2415
Буряк Михайло	2416
Войтович Микола	2416
Берлях Митро	2417
„ Нестор	2417
Колодійчик Михайло	2418
Буряк Кость	2418
Бурко Іван	2419
Берлях Петро	2419
Черник Іосиф	2420

Приступили також нові братства з Pittsburg і Carnegie, Pa. котрі будуть оголошені в слідуючих числах „Свободи“.

Д. Пирч,
секретар

Квіт

на тристо долярôвъ ($300.00), котрй я нисше пôдписана отримала зъ касы „Р. Н Союза“ яко половину посмертнои запомоги по моимъ бл. п. мужу Михайлу Ющаку. За скоре выплачене складаю урядови „Р. Н. Союза“ щиру подяку.

Джерзи Сити, Н. Дж. 21. Лютого, 1902.

Анна Ющакъ.

СВѢДКИ: Марко Гочикъ.
Дионизій Голодъ.

ПОСМЕРТНІ ✝ ВІСТИ.

Андрей Станислав, родом з Котербаха, спишскої столиці, Угорщина, самотний, літ 27, чл. „Р. Н. Союза“ ч. гол. кн. 2098, помер дня 8-го марта, 1902. в Tranger, Pa.

Вічная єму память!

НОВИНКИ.

Щобысте

не жалували за пôзно, замовляйте Календарѣ »Союза« поки часъ — бо лишь кôлькадесять ихъ маємо.

ЦѢНА ЛИШЬ 50 ЦНТ.

Грошѣ посилайте на адресу:

Svoboda, Box 418,
Olyphant, Pa.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

З Raney, Pa

Василь Сивулич	$1 00
Никита Джиплак	50
Андрій Маруцак	50
Николай Олекса	50
Василь Цап	40
Гавриил Ниш	25
Михаіл Барна	25
Николай Лазорищак	25
Прокоп Пласковъ	25
Ваньо Гурай	25
Семан Громущак	25
Андрій Червеняк	25
Федор Шутак	25
Михаіл Кордіяк	25
Юстин Крегель	25
Михаіл Панюта	25
Михаіл Ковалк	25
Федко Данко	25
Павло Гурай	25
Іван Башик	25
Панько Гочепский	25
Яцко Джвір	25
Лесьо Іванців	25
Andro Javorsky	25
Михаіл Русин	25
Семко Копур	25
Іюрі Баранов	25
Марія Мойсей	25
Гр. Цмокович	10
Лесь Конча	10
Гр. Іванцин	10
Мах. Митерко	10
Гр. Хомич	10
Марія Шулік	10
Марія Громущак	6
Марія Олекса	5
Прочі дрібниці	37
Никол Іванцін	10
Гр. К Цмайло	3.00
Разом	$12.83

З Yonkers, N. Y.

Ав. Телеш	50
Иван Гуцин	50
Селя. Петришин	25
Ст. Оленик	25
Ст. Свист	25
Вас. Гуцин	25
Кирило Ковальчик	10
Анна Ковтко	10
Гарас. Палюх	10
Мар Хома	50
С. Цюрик	10
Мар. Петришин	25
Ив. Слота	10
Амро. Дурняк	20
Аф. Дубинский	25
Захар Федорчак	25
Тит Дубец	25
Пет. Момот	15
Стеф. Цар	50
Василь Цеплий	25
Михаіл Гоц	1.00
Григорий Фуджак	1.00
Іван Павинчак	50
Іван Сабат	1.00
Анд. Драган	1.00
Стеф. Радко	1.00
Осиф Вариха	1.00
Братство св. Арх Михаіла дарувало	10.00
Разом	$21.60

Збиранем занимались пп А Телеш і І. Гуцин, за що їм належить ся велике признане.

Іван Михнович, Oil City, Pa.	40
Попередно зложено	690.90
Разомъ	$725.73

— **Землетрясене** по разъ другій навѣстило закавказкій край (Росія) и позбавило даху надъ головою десятки тысячь жителѣвъ. Пôдчасъ першого землетрясеня, о котрôмъ мы недавно доносили, въ мѣстѣ Шемеша и охрестности завалило ся 4000 домôвъ, а погибло 200 особъ. Дня 13. с. м. донесли телеґрамы зъ Царгороду, що се друге землетрясене дало ся чути также по всѣй Малôй Азіи. Мѣсточко Ченмурі въ повѣтѣ Костемуні знищило оно до самыхъ основъ. Чотыри особы погибло, сотки иншихъ покалѣчений.

— **Страшнй** бурѣ и гураґаны скаженѣли дня 12. с. м. въ стейтѣ Луисіана и Мисисипи. Около 150 будинкôвъ знищенй бурею, 50 людей потеряло жите, а калѣцтва є що не мѣра. Въ мѣсточку Кейсъ заваливъ гураґанъ величезный костелъ и школу, а въ говѣтѣ Мантґамери похоронивъ въ звалищахъ дому 4 особы.

— **Въ** Ключевѣ великôмъ (повѣта коломыйского, Галичина) згорѣла крыша на хатѣ Михайла Бабюка, котрый пôдъ ту пору бувъ самъ дома и спавъ такъ твердо, що по угашеню пожежѣ, найшли его въ хатѣ безъ житя. Мабуть удусивъ ся дымомъ.

— **Вôдрѣзанє** косы яко педаґоґічне средство — чи не дотепъ? Въ Ростовѣ надъ Дономъ ставала передъ судомъ учителька, обжалувана родичами однои зъ учениць за те, що учителька замѣсть покарати дѣвчину звычайными шкôльными способами, обтяла ѣй косу. Суд... увôльнивъ учительку, але шкôльна власть перенесла ся до мужескои школы, имовѣрно тому, бо хлопцѣ не носять кôсъ...

— **Около** 1000 коронъ готôвкою укравъ хтось зъ касы повѣтового суду въ Золотôмъ потоцѣ (Галичина). Грошѣ зложенй були не въ огнетревалôй касѣ, лише въ звычайнôй деревяной скрини, що злодѣеви заощадило працѣ.

— **Поверхъ** 1000 робôтникôвъ зъ копальнѣ Natalie въ Шамокінъ, Па. застрайкувало, домагаючись двотыждневыхъ выплатъ (пейды).

— **Вызначный** політикъ и бувшій ґубернаторъ державы Илинойсъ, Джанъ П. Альтґельдъ, погибъ онегды траґічною смертію. Въ мѣстѣ Джолістъ, Ил. вôдбуло ся велике вѣче въ хосенъ Бурôвъ, на котрôмъ промовлявъ и Альтґельдъ. При кôнци своєи промовы, ораторъ бувъ раженый, упавъ передъ многочисленною публикою и въ невдовзѣ потôмъ сконавъ. На похвалу покôйного треба сказати, що бувъ щирымъ прiятелемъ Бурôвъ и зъ дорогои душѣ хотѣвъ имъ помочи.

— **Величезну** жилу желѣзнои руды, грубу на 70 стôпъ а довгу на 6 миль, вôдкрыли близь горы Ліонъ въ державѣ Ню Йоркъ. Знатоки твердять, що нововôдкрытй поклады належать до найбогатшихъ въ свѣтѣ.

— **По** московски! Въ московскôмъ мѣстѣ Царицинѣ надъ Волгою кôлькохъ богатыхъ купцѣвъ запросило двапайцять замужныхъ жѣнокъ на проѣздку санками. По прогульцѣ заѣхало цѣле товариство до перворядного ресторану на перекуску, середъ якои подано жѣнкамъ въ ѣдѣ, чи въ напою усыпляюче средство, вôдъ якого они небавомъ мертвецки поснули. У снѣ розобрали ихъ царициньскй горожане до єдиного костюму и забравши зъ собою увесь ихъ одягъ и бѣле, вынесли ся та ще й повѣдомили мужôвъ, въ якôмъ станѣ находять ся ихъ жѣнки. Нѣкому не треба змальовувати сценъ, якй вôдбули ся, коли обуренй мужѣ найшли своихъ жѣнокъ въ такôй ситуаціи, анѣ безмежного стыду такъ по варварски зневславленыхъ женщинъ. Чи се не зразокъ тои »высшои культуры«, яку на-силу раки-бъ намъ накинути нашй москвофілы?

— **Маґазины** и фабрика пороху въ Кікокъ, Айова, вылетѣли онегды въ воздухъ наслѣдкомъ експльозіи. Выбухъ ушкодивъ всѣ сусѣднй будынки, забивъ двохъ а покалѣчивъ трехъ людей. Шкоду обчисляють на 75 тысячь долярôвъ.

— **Бунтъ** Индіянôвъ прибирає грôзну поставу въ охрестности Форта Джоржа, Б. К. Канадійске правительство выслало вôйско на мѣсце розрухôвъ.

— **Російска** поліція увязнила въ Кременци на Волини двохъ фальшôвникôвъ золотыхъ рублѣвъ: батька и сына. При ихъ арештованю найдено готовыхъ грошей на 25.000 рублѣвъ въ золотѣ.

— **Молода** дѣвчина забила въ селѣ Ваислѣ фечейрскои стол. на Угорщинѣ свого вôтця, Ивана Вирага, а опôсля хотѣла забити й матѣръ, яле та вспѣла вôдобрати вôдъ неи топôръ и тымъ уратувала ся. Дѣвчина допустила ся сего въ нападѣ божеволя.

— **Холера** появила ся въ святôмъ турецкôмъ мѣстѣ Мединѣ. Доси сконстатовано мѣжь 6 гомольцями и путниками 110 случаѣвъ смерти и кôлька сотъ занедужаня.

— **На** рѣцѣ Кантонъ, недалеко мѣста тои самои назвы, въ Китаю розбило ся два парôвцѣ, переповненй пасажирами, при чôмъ утонило ся 150 особъ. Парôвцями тыми ѣхали самй Китайцѣ и Японцѣ.

— Хочешь знати коли яке свято? — Купи собѣ календарь въ редакціи „Свободы“ за 50 центôвъ.

— **Коли** жидъ обманить »ґоя«, то ще можна зрозумѣти. Коли жидъ оциганить жида, то такожь дасть ся поняти. Але коли оденъ жидъ скаже другому: Чуешь ты, въ Санъ Франціско, Кал. померъ мôй своякъ, Горовицъ, що бувъ там католицкимъ епископомъ, и лишивъ менѣ въ спадщинѣ великій маетокъ; я тобѣ за дешевй грошѣ вôдступлю той маетокъ, а ты вôдберешь собѣ цѣлый — то се хиба вже высшій степень обманьства. Жертвою такого обманьства мало що не ставъ ся купець въ Будапештѣ, Арнольдъ Горовицъ, котрый вôдъ адвокатôвъ изъ Сянока (Галичина) доставъ листъ, що они въ имени спадкоємцѣвъ »епископа« Горовица хотѣли бы єму спродати спадщину. Горовицъ не давъ ся зловити а доходжене показало, що цѣла справа зъ »епископомъ Горовицомъ«, то чисте обманьство.

— **Сильный** вѣтеръ перевернувъ на рѣцѣ Мисисипи корабель „Провіденсъ“. Се нещасте стало ся понизше мѣста Мемфісъ, Тен. дня 12. с. м. Перевернений корабель сейчасъ пôрнувъ, на слѣдкомъ чого зъ 30. людей, що везли ся на ньому, лише 9. вспѣли уратувати свое жите. Прочй потопили ся.

— **Корабельне** товариство морскои плавбы »Кенердъ« будує два кораблѣ, котрыми зъ Америки до Европы буде ѣхати ся лише 4½ добы. Новй кораблѣ будуть мати 700 стôпъ довжины, силу 48,000 коней и скорôсть 25 узлôвъ на годину. Доси найбôльшій пасажирскій корабель має нѣмецке товариство »Гамбурґъ-Америка Лайнъ.« є нимъ »Дайтшляндъ«, котрый має силу 35,000 коней и робить 23 узлôвъ на годину.

— **Почтову** торбу зъ листами украли невыслѣдженй доси злодѣѣ зъ почтового уряду въ Йонґстовнъ, О. Въ торбѣ було мѣжь иншими чекôвъ и облiґацій на 20 тысячь долярôвъ, котрй посылала »Американъ Стілъ Гупъ Ко.« Порожну торбу найшли въ однôмъ зъ товаровыхъ ваґонôвъ на желѣзници, а по злодѣяхъ и слѣдъ загибъ.

— **Послѣдный** ветеранъ зъ 1812 р., котрый бравъ участь въ вôйнѣ за независимôсть Сп. Державъ, жіє ще въ Евъ, повѣта Онейда, Н. Й. Є нимъ Гіремъ Кронкъ, що саме сего мѣсяця святкує свои 102-лѣтнй уродины. Президентъ Рузвелтъ пôдписавъ на дняхъ білъ, на основѣ котрого старенькій ветеранъ буде до смерти побирати 600 долярôвъ рôчнои пенсіи.

— **Банкъ** въ Тавивілъ, Па. потерявъ минувшого тыждня майже всю готôвку, що була въ его касѣ. Сю медвежу прислугу зробили єму незвѣстнй злодѣѣ, котрй въ ночи зъ середы на четверъ, выважили дверѣ банкового будинку, розбили касу динамітомъ и забрали зъ неи 8.000 долярôвъ.

— **Пôдозрѣвали,** недоказали и зробили смерть. Такъ дѣє ся частенько мѣжь людьми (не въ середущôй Африцѣ, сохрани Господи!) въ полудневыхъ стейтахъ Сп. Державъ. Въ Форменъ, Арк. злинчовано въ ночи минувшого понедѣлка якогось нещасного мурина, котрого пôдозрѣвали, що »гадавъ« знеславити бѣлу женщину. Чи не смѣхъ?

— **Д-р Юліян Чупка,** адвокат в повіті Люзорн, зіставъ заіменований рескриптом ґубернатора стану Пенсилвенії з дня 10. Марта с. р. нотаріусом публичним з справом відбираня присяг на повисший повіт. є се перший Русин, котрий зіставъ адвокатом і нотаріусом американьским в Пенсильвенії. Другий Русин адвокат є п. Янович в Чікаґо, Ил.

— **В** Duck Lake, Sask., (Канада) появилась коростa і много людей умирає на неї особливо дітий так, що аж школу замкнули. Одна жінка положилась вечер здорова до ліжка, а о 1-ій полівночи так тяжко захоріла, що здавалось вже завмерла. Але при помочи доктора якось назад прийшла до себе. Доктор казав, що мала за богато сала коло серця. Вже 7 день в нас дуже тепло, сонце гріє, сніг стопив ся, мабуть весна до нас загостить.

Вар Катерович.

— **П. Н. Сулятицкий** з Ethelbert (Канада) пише нам що Кулявий і другі католицкі попи заказують людям читати „Свободу“ та, що є такі хрунї, котрі сего слухають... А з церквою вже поділились. Сторонники кулявого не хотіли пустити о. Закл. до церкви — отже мусіли сплатити церков тим людям, що не хотять французкої опіки.

— **Рѣзника** Б. Кентера въ Пасейкъ, Н. Дж. застрѣливъ тамошный робôтникъ Петро Гермія за те, що не хотѣвъ єму дати мяса на книжку. Убійника увязнено.

— **В** Stuartburn, Man., Канада, Йос. Саламан так побив сильно свою жінку 23. Фебр., що она на другий день рано померла. Саламан признав ся до вини і мабуть буде караний смертію.

Т. Вахна.

— **Моя** теперѣшна адреса есть: Rev. W. Nizankowsky, 72 River Str., TROY. N. Y.

Руско-американьска народна пісня.

Будь здорова Галичино, ти наш рідний краю,
Через жиди, вражі ляхи, я тя покидаю.
Бо ті жиди, вражі ляхи так нас проганяють,
Вже остатний кузень хліба з рук нам видирають.
Наші віти при податках гроші забирають,
Поділять ся з писарами, нічого не дбають.
Пан староста хотяй знає, того не зборонить,
Сихмистратор йде до хати, корову вигонить.
Сихмистратор йде до хати ґрабит за податок,
Хоць хлоп каже, що заплатив, він каже: дода ок.
А дідичі за роботу не хочуть платити:
Хлоп пяниця, хлоп нероба, не хоче робити!
А жидівскі поцесори ідуть за панами,
То найгірши вже огидно поступають з нами.
А ви хлопці, милі братя, часу не марнуйти
Як їм стичок(?) не поможе, то їх збойкотуйте
Тай заберіть своє шмате, в Канаду вандруйте.
А ксьонз каже: дурний хлопе лихо мамі твої,
Даєш хліба, даєш гроші, клади ми покої.
Будемо ми в Галичину листи посилали,
Щоби віти до Канади всї поприїжджали.
Щоби віти приїхали тай їх молодиці,
Та щоб они там не пили люцкої кровиці.
В Галичині сего року Польща-сь розгуляла,
Напосілась на Русинів, щоб їх придонтала.
Порадились учителі дали собі руку,
Поїхали аж до Відня кінчити науку.
Тож їх батьки мають тягар, мусять докінчити,
30 рубльских за станцию місячно платити.
Припімни си милий брате на тую пригоду
Та як тебе тая Польща вигнала за воду,
Розваж добре ти Русине нинїшної днини,
Як они кров твою ссали і с твої дитини.
Скоро бись хтів в Галичині варстат заложити,
То бись мусів старостови аркушок платити.
Ти вже забив, милий брате, за галицку муку,
Ще й в Канаді, в вольнім краю, подаєш їм руку?
А ми братя, ми Русини, купи ся тримаймо,
Сеї пісні »Мир вам Братя« собі заспіваймо.

Павло Федорків,
Beaver Creek, Alta, Canada.

ВСЯЧИНА.

Якъ хто умирає?

Цѣсарѣ и князѣ сходять зъ трону; судіє и прокураторы зôстають вôзвани на судъ божій; адвокаты и бесѣдники замовкають на все; реєнты и попарѣ сповняють остаточный актъ смертельный; трубачѣ, клярнетисты и флетисты выдають остаточный вôддыхъ, великй и малй жиды переходять на лоно Авраама; купцѣ, банкери, числять ся зъ послѣдною міпутою; подорожний и путники кôнчать свою земну вандрôвку; властителѣ домôвъ переносять ся до вѣчности; довжники сплачують довгъ... натурѣ; піяки пращають ся на все зъ... келишкомъ; акторы и комедіянты вôдграють послѣдну ролю; убогй переносять ся до лѣпшого житя; запалячамъ лямпъ жите гасне; учителѣ силябизують послѣднй буквы; редакторѣ выдають послѣдный нумеръ... жите; майнеры идуть въ послѣдне пôдъ землю, а фірманы и кондукторы ѣдуть въ незнанй свѣты...

— Точнй обчисленя доказали, що на вôйнѣ треба выстрѣляти 3000 до 10.000 патронôвъ, заки поляже одепъ чоловѣкъ.

Китайска чемність.

Китайцї є незвичайно чемні, а проявляє ся се навіть в зносинах редакторів з донисувателями. Редактор в Китаю не може відповісти пр.: „На жаль, задля недостатку місця не можемо помістити вашої статї і т. д.“ Се була би в китайскім значіню крайна обида. Китайский редактор відповідає так: „Славний брате сонця і місяця! Глянь на свого слугу, котрий повзає ся у твоїх ніг, цїлує землю перед тобою і благає тя о милосерде: жити і говорити. Ми перечитали твою рукопись з одушевленем. Присягаємо на порохи наших предків, що ніколи, що ми читали так знаменитої статї. Єсли би ми єї напечатали, то цїсар приказав би нам уживати єї яко взору і ми не могли би вже ніколи напечатати щось, що не могло дорівняти твоїй статї. Отже ми мусїли би ждати з 10.000 лїт, поки хтось не напише такої другої статї. Лише тому відсилаємо тобі рукопись і перепрашуємо по 10.000 разів. Глянь, моя рука при моїх ногах, я слуга твій.“ N 25

— Въ Лондонѣ жіє 1500 родинъ котрй зовуть ся Смитами, 950 Джансôвъ, 700 Бравнôвъ, и 2530 родинъ Рабинсонôвъ.

Выдатки на вôйско.

Австрійске „Товариство приятелѣвъ мира“ опубликувало статистичный выказъ, на основѣ котрого выдатки на вôйско по бôльшихъ европейскихъ державахъ въ 1890 р. представляли ся ось якъ: въ Росиї 1.291 міліонôвъ франкôвъ (фаранків), значить менше-бôльше 1/5 долярâ, въ Нѣмеччинѣ 969, Франціи 87[illegible], Австріи 478, Италіи 380, Испаніи 171, Швеціи и Норвеґіи 108, в Анґлії 1.840 міліонôвъ франкôвъ. Коли до того додамо ще вôдсотки позичокъ, затягненыхъ, въ часѣ докъ вôйны або уоружень, то одержимо суму 11.707.653.100 франкôвъ або половину цѣлого доходу Европы. Кôлько би то за ті гроші можна було основати просвѣтныхъ и добродѣйныхъ заведень! А такъ нужда, здирство, темнота, бо всѣ засобы гроша пожирає вôйско, пôдпори царôвъ, панôвъ, и всякого гнету тай паздництва.

— Скорôсть поспѣшныхъ потягôвъ зелѣзничихъ въ рôзныхъ краяхъ представляє ся въ слѣдуючій способъ: У Франціи на годину 93,[illegible] км., въ Анґлія 87,7 км., въ Нѣмеччинѣ 82,7 км., въ Бельґіи 79,6 км., въ Голяндіи 75,7 км., въ Австро-Угорщинѣ 73,2 км., въ Россіи 61,[illegible] км., въ Даніи 57,8 км., въ Туреччинѣ 42,0 км., въ Болгаріи 35,0 км., въ Греціи 33,7 км., Си даты зôбрало бруксельске товариство ґеоґрафічне.

БАТЬКО МЕЧЕ.

Полісменъ: — Я тобі дамъ, ты смаркатый! Що мечешь камѣнцями до скринки?

Хлопчина: — Ой не бійте, бо се, присяй Богу, мôй батько мече, не я.

Полісменъ: — Твôй батько мече? А дежь вôнъ?

Хлопчина: — єго, ту нема — вôнъ далеко, але чому мене нѣчого лѣпшого не навчивъ?

ч.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. Л. — Від. Нема часу на приватні листи. Дещо найдете в „Свободі“.

Н. С. — Пер. За слова зазохоти [illegible] куєм.

Р. П. — въ С. С. Мы лише тымъ давали въ дарѣ книжки, котрй прислали переплату за „Свободу“ въ часѣ вôдъ 1-го Новембра до 31-го Декембра 1901 р. Хто вплатив передъ тымъ або по тôмъ, той не одержав книжокъ. Вы платали въ Октобрі.

См. въ К — Всѣ читателѣ мають назначено на адресахъ, доки заплатили за „Свободу.“ Jan 01 значить, що вы заплатили в 1 го января 1901 р.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ крайнôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперѣдъ.

Тано! Тано!

На продаж доми в Олифант, Па.

2 доми з латами на улиці Ckar по **700** дол.

2 доми з латами на ул. Гил (оба) за **900** дол. (Ті доми можна купити такожь осібно, оден за 300, другий за 600 долярів).

1 дім і лат на ул. Сендерсон (Throop) **1200** дол.

Доми ті можна купити на сплату невеликими місячними ратами. На що маєте платити кому рент. Чи ліпше мати свій дім? Близші обяснення голоситься до редакциї „Свободи“.

Застановляють кашель і усувають простуду.

Laxative Bromo Quinine Tablets [illegible] простуду в однім дни. Не вилічать — платять. Цїна 25с.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

— **Календарь „Союза“ на рôкъ 1902** — **се така книжка**, котра має вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакция „Свободы“ продає его по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

8 N. Main Str, Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правні папары и повномочія. Jan02

Гей Русины! чи знаєте вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаєте. Въ него найдете одинокій, найдешевший, найлучшій и наймодернѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найкрасшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво має,
Повні склянки доливає.
Є цигара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляєшь,
Вчуєшь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Піде дальше, якъ у питы!

Гавріилъ Малиняк

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Брати! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Насъ неразъ питали за старе краєве сало, але мы не знали, хто его продає. Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краєве сало продає въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,

13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се одинъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Має красный готель, добру ґросерию и безпечно посылає грошѣ до старого краю

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —

ВАСИЛЯ ТУРКА

на Сторджисъ, Па.

Продає свѣжі трунки и добрі цигара. Має также галю — на весѣля и другі забавы.

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучші напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалі, цигара уже добрі.

Спѣшать Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичь,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable

— Галя на митінґи и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ

найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ єсть:

ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.

517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякі друкарні працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкує на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що только для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.

Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St.
NEW YORK, N. Y.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК)

СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жены при порозі дістають особлившу опіки.

Office: 3 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1678.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылає грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продає шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продає тикеты кожѣйові до Ню Йорку.

Продає правдиву крайову палянку и вино.

Має голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджує всякі паперы и дає раду, бо єсть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, зістав відкритий кілька літ тому в Австриї, а задля своїх великих прикметъ розповсюднив ся скоро в Німеччині, Франциї, Скандинаві, і других европейских краях, где нині уважають его за найсильнїйше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить румаризм мускулів і суставів, невралгію, болї в цїлім тїлї, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерию, паралїж, трясене, удар, епілепсію, танець сьв. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всї слабости нервового системи. Єго добродїйний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька днів.

Коштує долара, при чім гаранцує ся, що принесе стілько користи, що найлїпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 рази тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найлїпшого средства против слабостий. Пришли долара, а ми пішлемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилїчив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Малам болї через много лїт; тепер єсьм здорова. Діям. Елект. Хрест вилїчив мене. Кароліна М. Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Панове: Вже 3 місяцї ношу Діям. Електр. Хрест. Давнїйше мав я болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипцї. Тепер чуюсь зовсїм добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумні Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $3,500.00 Заряджає нимъ:

Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. гарантовану, нікелем вишічене, зарегулювану з письменною Ґаранциєю на 20 лїт, що до виглядu, витревалости рівну $40 щирозолотій годинцї. Всїм любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсїм даром слїдуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки цигарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. цигаричку 50 ц; 1 шкіряний кашук на тютюн 25 ц; 1 нїклове пуделко на сїрники 25 ц; 1 елегантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо С. О. D. $4.98 і копша експресу з правом безплатного оглядини і відіслати назад на наш кошт єли не подобають ся. Де пїт експресового офісу треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вместо Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

готельничій

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебанїи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашь? Зводки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрі ихъ обдирали и туманили, вылискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ

ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) и все, що продає, то продає добре и по дешевѣ. Що-ж и кажемо да: ВОНЪ ПОШЛЕ КАМЪ ГРОШЬ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Найть до него, най чужі не розпускають черева панцю працею.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляє бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґарôвъ

ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОЇ СПÔЛКИ

въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґарôвъ не найдете въ Пенсильвеніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:

CIGAR MANUFACTUR. CO.

17-102 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймає вôзки и новозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣрковаиôй цѣнѣ.

Єго офісъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12-7

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо єсть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякі потрібні рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскі и звычайні.

Посылає также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продає шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтня практика дала єму способность стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хороби. Має также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрі и помôчні лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясений. Также робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґарантує.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймає также „кирчи“ на похороны, крестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦИЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)

Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячі якъ и зимні перекуски. Потравы приладжені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремі комнаты для родинъ. Найлучші вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливі напитки. Цѣна дуже мала.

R. H. Morgan,

Выробляє братскі машлї, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнники и пробки высылає даромъ.

23 N. Main str.
SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,

1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Має банкъ, заложеный въ 1894 р. Продає шифкарты на всѣ корабельні лініи дуже тано.

Посылає грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и беспечно.

Мешкає 4 „блоки“ вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ.“ — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.

Продає всякі напитки темперенційні, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНІ ОРДЕРЫ НА БАЛЪ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГІ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкає рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ

146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякі убраня мужескі складно и дешево.

Хто у него замовить убраня, нѣколи того не пожалує.

B. W. Woshner,

Перше-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты“ въ модномъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Іеравтъ, дурный гою!“

Sep19

Одинокій

ПОГРЕБНИКЪ

на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю

M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и туньо обслужить.

ЯКИ БОЛѢЗНИ МОЖУТЪ БЫТИ ВЫЛѢЧЕНИ?

Дивный прогрессъ въ лѣкарской науцѣ.

ДУЖЕ ВАЖНА ВѢСТЬ ДЛЯ ХОРЫХЪ.

О громадномъ прогрессѣ лѣкарской науки свѣдчить той фактъ, що теперь скоро уже всѣ болѣзни можуть быти вылѣчени. Добре извѣстный **Профессоръ КОЛЛИНСЪ**, который прославился своими открытіями въ дѣлѣ лѣченія людей, съ певностью лѣчить слѣдующи болѣзни:

Всяки болѣзни грудей, сердца, очей, желудка, клубовъ, болѣнье головы, простуду, катаръ, запаленье плюцъ (легкихъ), слабосильность, омертвѣнье, корчи, ломоту, вереды, одышку, водянку, ревматизмъ, болѣнье горла и носа, горячку, высыпку на головѣ и на тѣлѣ, пляску св. Вита, запаленье мозгу, несваренье, корчи въ желудку, початки сухоты, ракъ, глисты, хрипоту, тифъ, загу, свербѣнье, раны, опухлину, отеки, ружу, удушье, заворотъ, глухоту, слабый зракъ, кольки въ крижахъ и щѣпанье въ удахъ, всякі тайни и заразительни болѣзни (женски и мужски), неправильность мѣсячныхъ у женщинъ и происходящіи отъ того болѣзни, кровотеченье, бѣли, безплодіе, послѣродовыи болѣзни, болѣзни ятеръ, запаленье крови, падучу болѣзнь, кашель, болѣзни пузыря, высыханье молока, лишаи, нервозность, водобоязнь, выпаданье волосья и многи други, которыхъ за для недостачи мѣста не можна вспомнити тутъ.

Кто хорує на котору нибудь изъ тѣхъ болѣзней, нехай безъ жадного промедленья пише до **Профессора Коллинса**, и може быти певный, що достане помощь.

Що кажуть люди про Профессора Коллинса?

Профессоръ Коллинсъ великій благодѣтель людей. Онъ уже тысячи вылѣчилъ и еще многимъ поможе, коли Богъ дастъ ему житья. Для него все одно, що богатый, що бѣдный.

Антонъ Миллеръ.

Мене и двоє моихъ дѣтокъ вылѣчивъ Профессоръ Коллинсъ. Кому онъ пошле лѣкарство, той не має чого боятись, бо напевно буде вылѣченый, коли буде уживати его послѣ припису. Я въ томъ переконалась.

Вероника Новакъ.

... до смерти буду хвалити и каждому рекомендовати Профессора Коллинса якъ найлучшого лѣкаря. Мене онъ вылѣчилъ отъ такой болѣзни, котру други докторы признали за невылѣчиму.

Андрей Сабо.

Я терпѣлъ три роки на страшный ревматизмъ, а Профессоръ Коллинсъ вылѣчилъ мене за шесть тыждней. АЛЕКСАНДРЪ БЕРТКО.

Профессоръ Коллинсъ єсть найлѣпшій лѣкарь, котораго я зналъ коли нибудь, бо онъ менѣ помогъ, тогда якъ други докторы только гроши брали отъ мене. Слава ему! М. МИЛЛЕРЪ.

Каждый мусить дивоватись великимъ успѣхамъ Профессора Коллинса. Що доказалъ уже той названный Профессоръ, того никто не въ силахъ еще доказати. АЛБЕРТЪ КИСЪ.

ВНИМАНІЕ! ВНИМАНІЕ! ВНИМАНІЕ!

Если найдете въ себѣ будь который признакъ болѣзни изъ тѣхъ, що тутъ въ вопросахъ предлагаемъ Вамъ, отвѣтьте на каждый вопросъ словомъ „такъ“ або „нѣтъ“ и пошлите то на адресъ: **Prof. Collins, New York Medical Institute, 140 West 34th st. New York, City.** Профессоръ Коллинсъ має таки опытъ и способность, що изъ описанья точно позние всяку болѣзнь и приготовитъ Вамъ лѣкарство, которе Васъ вылѣчитъ.

кашляєте?	чи болятъ васъ кости?
блюєте?	„ „ плечи?
худнете?	рѣжетъ васъ при моченью?
имѣєте уплавы?	ворчитъ камъ въ животѣ?
зле чувствуєте себе?	єсть ваше тѣло мягкое?
имѣєте невралгію?	имѣєте болѣзнь матки?
болитъ васъ въ боцѣ?	чи скоро ликаєтесь?
„ „ тѣло?	чи часто перестуджуєтесь?
болятъ васъ уха?	имѣєте воню ій потъ?
имѣєте розвольненіе?	имѣєте горгань зафлегмовану?
чуєтеся змученымъ?	имѣєте заразли ы слабости?
течетъ вамъ изъ ушей?	чуєте зимно въ клубахъ?
имѣєте недобрый апетитъ?	чуєте пустоту въ головѣ?
печетъ васъ въ горлѣ?	имѣєте горячую кровь?
имѣєте бѣли уплавы?	имѣєте легкую голову?
чуєтеся пригнобленымъ?	чи чуєте себе роспаленымъ?
имѣєте слабый зракъ?	маєте камѣнчики въ мочи?
имѣєте короткій отдыхъ?	чувствуєте себе сонлымъ?
болитъ васъ по ѣдженью?	потѣютъ вамъ ноги?
имѣєте затвердѣніе?	чуєте боль на верху головы?
крутится вамъ голова?	печетъ васъ въ хребтѣ?
трясутся вамъ руки?	чи можете рано ѣсти?
впадаєте скоро въ гнѣвъ?	течетъ вамъ слина?
свербитъ васъ шкура?	имѣєте слабый хребетъ?
бьетъ вамъ сильно сердце?	ходите сгорбленый?
чи чуєте тягаръ на немъ?	противно вамъ, коли ѣсте?
имѣєте нечистый языкъ?	чуєте себе слабымъ и роздраженнымъ?
чи облегчає васъ сонъ?	

Профессоръ Коллинсъ посылає лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.

Слабыи пріймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 годины рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.

Пишѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:

Professor COLLINS New York Medical Institute

140 W. 34th St. New York City.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшій и найтаньшій напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

C. M. NATHAWAY,

аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектує также грошѣ за рентъ. Має два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА